

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26.10.2022
Sayı: 3728

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2022 11:50
Sayı: E-120.10-1102509

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Meslek lisesi, üniversite ve çıraklık okullarında eğitim alan çok sayıda vatandaşımızın staj sigortalarının emeklilik hesaplamalarına dahil edilmemesi nedeniyle ciddi mağduriyetler yaşadığı görülmektedir. Uzun süredir kamuoyu gündeminde olan ancak bir çözüm üretilmeyen ve kamuoyunda "staj sigortası mağdurları" olarak bilinen çok sayıda vatandaşımızın staj ve çıraklığının uzun vadeli sigorta kollarına başlangıç sayılmaması ve bu sürelerin sigortalılık borçlanma kapsamına dahil edilmemesinin nedenlerinin araştırılması, önceki yıllardaki benzer uygulamaların ortaya konulması ve çözüme yönelik bütüncül ve kapsayıcı politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir Meclis araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.25.10.2022

Sergin Tanrıhan
Canda DÜCEER
Tekirdağ Mu.

Utku Gökçöz
Eskişehir Mu.

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Orhan SARIBAL
Düzce Mu.

İsmail Şahin Baş
Seiyan
İzmir Mu.

Yunus Emre
İstanbul Mu.

Udi Akbulut
Kartal Oğuzay SINDIR
İzmir Mu.

Dr. Fikret SAKIN
Balıkesir Milletvekili

Getin ARIK
Kayseri Mu.

Rafet ZEYBEK
Antalya Mu.

Ak Haydar HAKVERDİ
Ankara Mu.

Burhanettin BÜTÜK
Atanaz Mu.

Polat ŞARÖLÜ
Tunceli Mu.

Bayram Yılmazkaya
Gaziantep

Ahmet AKIN
Balıkesir Mu.

GEREKÇE

Staj ve çıraklıkta geçen sürelerin emeklilik hesaplamalarına dahil edilmemesi ülkemizin gündeminde olan ve çözüm bekleyen öncelikli konulardan birisidir. Meslek lisesi, üniversite ve çıraklık okullarında eğitim alan çok sayıda vatandaşımızın staj sigortalarının emeklilik hesaplamalarına dahil edilmemesi nedeniyle ciddi mağduriyetler yaşadığı kamuoyuna yansımaktadır. Söz konusu bu mağduriyetlerin giderilmesine yönelik ilgililer tarafından farklı tarihlerde açıklamalar yapılsa da sorunun varlığı ve vatandaşlarımızın çözüm taleplerinin devam ettiği görülmektedir.

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5'inci maddesinin (b) bendinde kaydedilen hükme göre, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanmaktadır. 5510 sayılı Kanunun "Sigortalılığın başlangıcı" başlıklı 7'nci maddesine göre ise; sigorta hak ve yükümlülükleri 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî eğitime veya staja başladıkları tarihten itibaren başlamaktadır.

5510 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre ise malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girildiği tarih olarak kabul edildiğinden, çıraklar ve stajyerler çıraklık ve staj süreleri için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından sağlanan haklardan yararlanamamaktadır. Staj ve çıraklıkta geçen süreler, emeklilik hesaplamalarına dahil edilmediği gibi sigorta başlangıcı olarak sayılmamakta ve prim günlerine eklenmemektedir. Staj tarihinin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmemesi emeklilik sürelerini uzatmaktadır. Bütün aşamaları kamu idaresinin gözetiminde gerçekleşen staj eğitiminde sigortalı olmak bir zorunluluk iken bunun emeklilik hesabına dahil edilmemesi bir hak ihlali olarak değerlendirilmektedir.

Meslek lisesi, üniversite ve çıraklık okullarında eğitim alan çok sayıda vatandaşımızın staj sigortalarının emeklilik hesaplamalarına dahil edilmezken bazı meslek kollarında bu uygulamanın olması Anayasanın eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Örneğin er veya erbaş olarak silahlı kuvvetlerde veya yedek subay okulunda geçen süreleri, sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri gibi sürelerde daha önceden sigortalılık süresi aranmadan borçlanma yapılabilmekte ve sigortalılık başlangıçları da borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülebilmektedir.

Meslek lisesi, üniversite ve çıraklık okullarında eğitim alan öğrencilerin yaptıkları zorunlu stajlarda uzun vadeli sigorta kollarına dahil primlerin değil, meslek hastalığı ve iş kazasına yönelik sigorta primlerinin yatması nedeniyle sigortaları, uzun vadeli sigorta başlangıcı kabul edilmiyor ve emeklilik süreçleri uzamaktadır. Bir işçinin çalışması emekliliğe başlangıç sayılırken, aynı işyerinde çalışan ve aynı işleri yapan bir çırak bu haktan mahrum edilmektedir. Çıraklık okulu ve meslek lisesi mezunlarına, staj süreleri borçlandırılarak, staj başlangıçları, uzun vadeli sigortaya başlangıç tarihi sayılması konularındaki talepler bugüne kadar ciddi şekilde ele alınmamıştır. Çırak ve stajyerlerin, stajlarını borçlanarak uzun vadeli sigortaya başlangıç sayılması konusunda yasal düzenleme yapılması önerileri ilgili kamu kurumları tarafından yeteri kadar dikkate alınmadığı ve bir çözüm üretilmediği görülmektedir.

Tüm bu gerekçelerle, vatandaşlarımızdan yoğun şekilde gelen talepler doğrultusunda, çıraklık veya öğrencilik sırasında staj çalışmalarının emeklilik hesaplamalarında ilk işe giriş tarihi olarak hesaplanmasının ve sigortalılık borçlanmasının önündeki engellerin kaldırılması, bütüncül çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve kamuoyunda "staj sigortası mağdurları" olarak anılan tüm vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

